

A klasszikus magyar konstruktivizmus felidézése más eszközökkel

Ifj. Szlávics László szobrász-éremművész újabb műveiről

■ Ifj. Szlávics László mentális nyugtalanságát, alkotómunkájában megnyilvánuló változtatásokra valló készletettséget és készségét megszokhattuk. Bármilyen furcsának, alulnézetnek tetszik, nekem az egyik leginkább jeles példa, hogy a művészetéről megjelentetett – saját önálló alkotásainak is tekinthető – könyvek különféle méretűek és formátumúak. Szemben az általánosan elterjedt törekvéssel, hogy ha már szerencséje van egy művésznek magáról többször megjelentetni könyvet, az azonos formájú, méretű legyen, és ekként lehessen szorosán felhelyezni a könyvespolcra.

Ifj. Szlávics László most újabb fejezetet nyitott művészetében. Ő mindig is érdeklődött a konstruktivitás iránt, sőt technikai zsenijével olyan éremnek tekinthető, akként értelmezhető konstrukciókat alkotott, amelyek műszaki szempontból is páratlanok.

Az újabb művei együttesében valami visszatekintés tapasztalható a klasszikus magyar konstruktivizmus és produktumai felé. Az életmű sorát figyelemmel kísér-

Ifj. Szlávics László: Kultikus őspénz /
László Szlávics, Jr.: Cultic Primeval Money
[1997] kerámia, toll, textil, vegyes technika /
ceramics, feather, textile, miscellaneous techniques
[23x14,5 cm; British Museum, London]

Ifj. Szlávics László:
Navigare necesse est /
László Szlávics, Jr.:
Navigare Necesse Est
[1995] diófa, plexi,
krómáccél és más
anyagok, szerelt /
walnut, fibreglass,
chrome steel and other
materials, fitted
[8x8 cm]

ve nem előzménytelenül. Kassák Lajosnak, Moholy-Nagy Lászlónak és másoknak emléket állító művein hasonló karakterű formaképletekkel találkozhatunk. Az akkor megrekedt egyszerűségükben. Mostani munkái viszont egy egész műtárgy-együttesé, kamarakiállítás nagyságrendűvé terebélyesedtek ki.

Az újdonság bennük nem a képi ábrázolás mikéntjében, a kompozíciókban rejlik, hanem az anyaghasználatban. Tudniillik ezeknek a konstruktív alkotásoknak a komponensei, alkatrészei szinte kivétel nélkül iparilag előállított elemek, mint a perforált vas- és rézlemez, amelyek hol rátétként, hol alaplapként szolgálnak belefoglalva egy képzőművészeti konstrukcióba. Nevezhetjük ezeket nagyon is megválasztott talált tárgyakként (micsoda ellentmondás), amelyeket a művész roppant kombinatív módon alkalmaz művei felépítésében, kialakításában.

Szó szerint talált tárgynak tekinthető viszont az a néhány, háttérül szolgáló, festőileg „megmunkált”,

**Ifj. Szlávis László: „Mi a nevem, és fegyverem...” /
László Szlávis, Jr.: 'What is my name and my arm...'**
[2000] *fa, vas, csont és más anyagok, vegyes technika /
wood, iron, bone and other materials, miscellaneous
techniques* [Ø 9,5 cm]

**Ifj. Szlávis László: Mesterek tiszteletére – Kassák, Tatlin, Moholy-Nagy, Harasztj /
László Szlávis, Jr.: Homage to the Masters – Kassák, Tatlin, Moholy-Nagy, Harasztj**
[2007] *fa, plexi, sárgaréz és más anyagok, vegyes technika,
10,5x10,5 cm egyenként / wood, fibreglass, brass and other materials,
miscellaneous techniques, 10,5x10,5 cm each*

érzékeny színvilágú, karcokkal is szabdalt, tényszerűen talált olyan rajztábla-darab, amelyeket a szobrász felfedezett és leleményesen felhasznált. Ezek nagyszerű, festői hatású, azaz csak festőileg értelmezhető háttérrel adnak a hozzájuk képest drasztikusan plasztikus elemeknek.

Persze, a művész korábbi gyakorlata szerint is képezett, alakított ki felületeket égetéssel. Sajátos a szépségük, mert a szándékoltóság és a befolyásolhatóság,

no meg az esetlegesség harmóniába került a felületeken. Ez egy reá, ifj. Szlávicsra valló, jellemző sajátoságként is felfogható, úgy, mint a festőiség és plaszticitás együttes alkalmazása. Megszokhattuk korunk, kortársaink művészetében az interdiszciplináris meg-

oldásokat, a tisztán meghatározható műfajok közötti átjárást, a műformák vegyes felhasználását.

Hiányérzetünk persze, hogy ifj. Szlávics Lászlónak ezekből az újabb munkáiból, amelyek végtelenül statikusak, kirekesztődik a mozgás mozzanata, amelyek

Ifj. Szlávics László:
Dombormű IV. /
László Szlávics, Jr.:
Relief, IV
[2011] *fá, vas,*
sárgaréz, vegyes
technika / wood, iron,
brass, miscellaneous
techniques
[50x50 cm]

csúcsa volt az egykori munkáiban a zárt rendszerekben való periodikus mozgás. De a tollas, „pszeudoprehistorikus érmeknek tekinthető alkotásaiban” is benne volt a pihekönnyű libbenés, amelyet egy lehet elindított.

Nem nélkülözték a mozgás-mozgatótatás lehetőségét azok az éremdobozai sem, amelyekben homok volt az alap, a háttér. Ha hozzáért az ember egy ilyen tárgyhoz, lényegét illetően nem, ámde látványában változott a jelenség, ami persze értelemszerűen csak

Ifj. Szlávics László:
Dombormű XXIII. /
László Szlávics, Jr.:
Relief, XXIII
[2011] *fá, vas,*
sárgaréz, vegyes
technika / wood, iron,
brass, miscellaneous
techniques
[30x30 cm]

Ifj. Szlávics László:
Dombormű LXXXVI. /
László Szlávics, Jr.:
Relief, LXXXVI
[2011] *vas, fa,*
sárgaréz, egyes
technika / iron, wood,
brass, miscellaneous
techniques
[30x30 cm]

akkor volt megtapasztalható, ha kézbe vehettük a műtárgyat, babrálhattunk vele. (Ugye ezeknek az apró műtárgyaknak és élvezetüknek a lényegéhez tartozik a tapintás.)

Visszatérve erre az új műtárgy-együttesre, amely

abban is új, hogy ennek darabjai plasztikai applikációkkal együtt leginkább képek, festmények. A nézésnek vannak szánva, nem a tapintásnak, még akkor is, ha méretezésük alapján még plakettnek számítanak. Még inkább képeknek tekinthetők a körülbelül 40 x

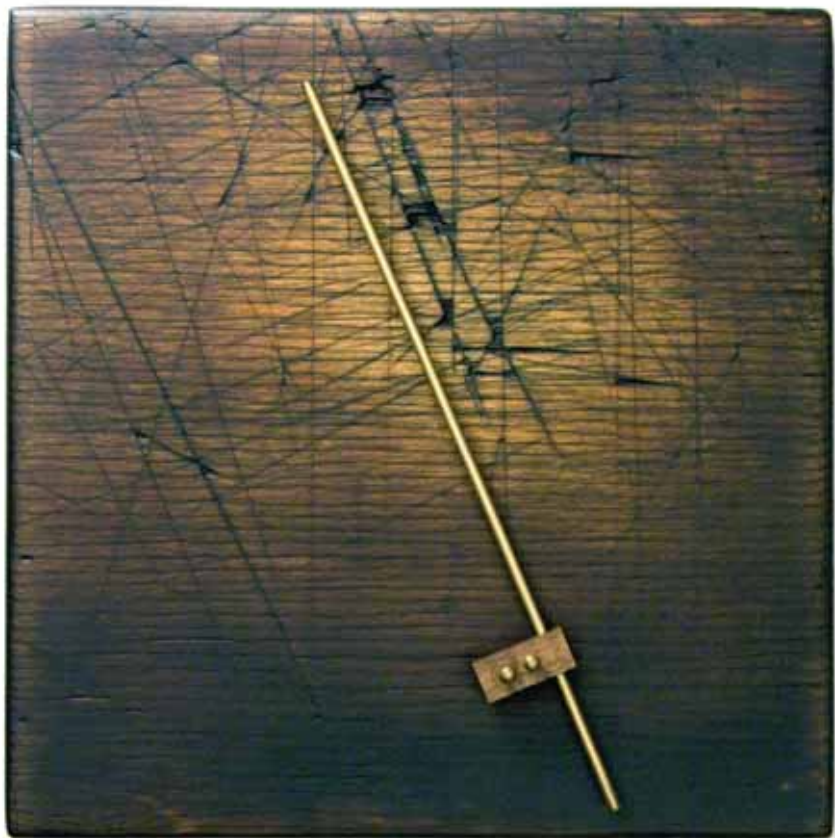
40 centiméter méretű reliefek, amelyek képi tartalmához hozzátartozik a keretek égetéssel történt megmunkálása. Ezáltal azok a pusztá lehatárolás helyett a kompozíció részévé válnak.

Végezetül ifj. Szlávics László alkotói habitusát, ésjárását jómagam édesapjával hozom összefüggésbe (akivel jó szerencséműl fogva közeli ismeretségbe kerültem Hellászban), nemcsak a genetika, hanem a szellemi ráhatás okán is. Id. Szlávics korát megelőző ízlésvilágú tárgyakat alkotott, például azzal, hogy fából kitűnően kifaragott portréira báránybundából applikált hajat. Elfogadásukhoz éretlen volt a közlés, még inkább az élet-halál ura, a zsűri. Évtizedekkel később Kő Pált meg ezért a bátorságáért ünnepelték. (Emlékeztetésképpen a Kossuth-szobor stb.)

De nem ez a lényeg, hanem az, hogy egy roppant mély beágyazottságú mentális összefüggés áll fenn kettőjük, azaz az apa és fiú között. Magyarán szólva a leleményesség dolgában, az arra való hajlandóságában ifj. Szlávics az apja példáját követi, dacára annak,

**Ifj. Szlávics László: Plakett No. 33 /
László Szlávics, Jr.: Plaque, No. 33**

[2012] fa, vas, vegyes technika /
wood, iron, miscellaneous techniques [15x15 cm]

Ifj. Szlávics László: Plakett No. 22 / László Szlávics, Jr.: Plaque, No. 22

[2012] fa, vas, sárgaréz, vegyes technika /
wood, iron, brass, miscellaneous techniques [15x15 cm]

hogy teljesen más szellemű alkotásokat (az alkalmazott tárgyról nem is beszélve) készíti.

Ez nekem azért szép, és azért tartom méltatandónak, mert emlékeztet azokra az időkre, amikor egy szakmában generációk követték egymást, és nemcsak az eszközöket, műhelyt, műtermet örökölték meg, de a szellemiséget is, s képesek voltak azt a változó időkhöz igazítani.

TÓTH ANTAL
művészettörténész

A fotókat ifj. Szlávics László (www.szlavics.hu)
bocsátotta rendelkezésünkre.

